

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індоевропейських мов

“Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”

Матеріали

другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

Рівне

2014

ББК 81.2
С91
УДК 811.11+811.13

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 17-18 квітня 2014 року, Рівне. – 138, [2]с.

До збірника увійшли матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Вєтрова Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйова Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зубілевич Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

378,147.016;811,111'253

О.С. Кочубей
м. Рівне**ПЕРЕКЛАДАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ГОЛОВНИЙ
ФАКТОР У НАВЧАННІ ПЕРЕКЛАДУ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЯК
МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ**

Резюме. Стаття містить виклад основних напрямків в організації методичної підготовки викладачів перекладу. Концепція методичної підготовки викладача з урахуванням багатоаспектної діяльності викладача перекладу, який фактично поєднує в собі спеціальності перекладача і педагога. Перераховується ряд вимог, яким повинен відповідати кваліфікований викладач перекладу. Представлено загальні принципи організації навчання перекладу, формування в учнів перекладацької компетенції.

Виклад матеріалу подано в руслі моделі, що трактує переклад як засіб міжмовної комунікації, специфіка якого визначає сукупність знань і умінь, які майбутній викладач перекладу отримує в процесі навчання. Намічена пояснювальна стратегія роботи викладача в аудиторії.

Ключові слова: переклад, перекладознавство, мовна особистість, комунікативна діяльність, компетентність, фонові знання, смислове сприйняття, професійна діяльність.

Статья содержит изложение основных направлений в организации методической подготовки преподавателей перевода. Концепция методической подготовки изложена с учетом многоаспектной деятельности преподавателя перевода, который фактически объединяет в себе специальности переводчика и педагога. Перечисляется ряд требований, которым должен отвечать квалифицированный преподаватель перевода. Представлены общие принципы организации обучения переводу, формирование у учащихся переводческой компетенции.

Изложение материала представлены в русле модели, трактует перевод как средство межъязыковой коммуникации, специфика которого определяет совокупность знаний и умений, которые будущий преподаватель перевода получает в процессе обучения. Намеченная пояснительная стратегия работы преподавателя в аудитории.

Ключевые слова: перевод, переводоведение, языковая личность, коммуникативная деятельность, компетентность, фоновые знания, смысловое восприятие, профессиональная деятельность.

The article contains a summary of the main trends in the organizing the methodological training process of the teachers of translation. The concept of methodical training is described with the basis of multidimensional transfer activity of the teacher, which actually combines the specialties of the translator and the teacher. The number of requirements to be met by a qualified teacher of translation is listed in the article. Some general principles of teaching translation, development of students' translation competence is presented.

The material is presented in line with the model that treats translation as a means of interlingual communication, the specificity of which defines a set of knowledge and skills that future teacher gets translation in learning. The process of understanding the text and some definite psycho-physical peculiarities of the individual that perceives the text are described in the article. The main target is the explanatory strategy of teachers in the classroom.

Keywords: *translation, translation, linguistic identity, communicative activities, competence, background knowledge, semantic perception of professional activity.*

Постановка проблеми. Одним із центральних положень, визначених у Національній доктрині розвитку освіти в Україні в 21 столітті, є створення умов для підготовки вчителів, здатних практично втілювати нові прогресивні методики й технології навчання, інтегруючи всі етапи навчально-виховного процесу з кращими здобутками світової культури. У цьому контексті процес підготовки вчителів іноземної мови спрямовується на формування у студентів умінь реалізовувати технології, поєднуючи класичні й інноваційні підходи до навчання у площині особистісного бачення.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що до теперішнього часу не вирішено багато питань пов'язані з організацією та змістом навчального процесу, кінцевими завданнями навчання і кваліфікаційними вимогами, які повинні пред'являтися до викладачів перекладу. Вимагає організації і процес підготовки кадрів за спеціальністю «викладач перекладу» на базі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку власне перекладачів. Методика професійної підготовки викладачів перекладу залишається недостатньо розробленою в силу ряду об'єктивних і суб'єктивних причин. Підготовка перекладачів була поставлена на наукову основу лише в другій половині 20-го сторіччя. Незважаючи на те, що багато навчальних закладів навчають студентів перекладацької майстерності, «жоден вуз не готує викладачів перекладу, і ніде не читаються курси методики викладання цієї дисципліни» [3, 3]. В даний час, коли перекладознавство отримало статус самостійної наукової дисципліни зі своєю теоретичною базою, концепцією і системою термінів, виникла необхідність в спеціальній методичній підготовці викладачів перекладу і в розробці принципів і методів навчального процесу.

Навчання перекладу передбачає розвиток перекладацької компетенції і виконує загально лінгвістичні та загальноосвітні функції. Поняття «професійна компетентність» (від лат. Professio – офіційне знання, лат. Comperio – відповідати, знаходити) в енциклопедичних виданнях трактується як «інтегральна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображають рівень знань і умінь, достатній для здійснення даного виду діяльності».

Проблема професійної компетентності фахівців розглядалася в роботах науковців у зв'язку з розглядом проблем планування підготовки фахівців (В.А. Болотов, В.В. Сериков, В.А. Раянгу та ін.) [1;10], проблем адаптації молоді на

робочому місці, питання підвищення кваліфікації працівників (Н.І. Пов'якель, Л.В. Долинська, С.Д. Максименко, М.М. Заброцький та ін.) [9;3;7].

До поняття «професійна компетентність» звертаються багато учених – педагоги, психологи, методисти. Ф.М. Клюєв вважає, що поняття «професійна компетентність» включає в себе знання, уміння та навички професійного характеру, а також способи виконання професійної діяльності [5].

О.О. Горшкова визначає професійну компетентність крім знань, умінь і навичок ще й як здатність приймати відповідальні рішення, вміння доводити справу до кінця, вміння постійно вчитися, оперативно освоювати нововведення і швидко адаптуватися до мінливих умов виробництва [2].

А.М. Новіков розглядає професійну компетентність як інтегральну професійно-особистісну характеристику, яка визначається готовністю і здатністю виконувати професійні функції в основі з прийнятими в суспільстві на даний момент нормами і стандартами [8, 57].

Поняття «професійна компетентність» також було предметом спеціальних досліджень у роботах з управління навчальним процесом. У цих дослідженнях, крім сукупності знань, вона відображає ще знання всіляких наслідків конкретного способу впливу. Професійна компетентність розглядається як один з основних компонентів особистості або сукупність властивостей особистості, що зумовлюють успіх у розв'язанні основних завдань, що зустрічаються в конкретній спеціальності (М. Альберт, М. Мескон, А.М. Омаров та ін.)

У психолого-педагогічній літературі також існують думки щодо того, що психологічні характеристики особистості мають розглядатися як складові професійної компетентності. В.Н. Комісаров визначає професійну компетентність як єдність знань, професійного досвіду, здібностей діяти і навичок поведінки індивіда, що визначаються метою, заданістю ситуації і посадою, а також знання і вміння в галузі взаємодії з іншими інститутами і людьми [6].

Узагальнюючи проаналізовані точки зору різних вчених, можна зробити висновок, що професійна компетентність має діяльнісний характер узагальнених умінь у поєднанні з предметними вміннями і знаннями в конкретних сферах; проявляється в умінні особистості здійснювати вибір, виходячи із адекватної оцінки себе в конкретній професійній ситуації. Компетентний спеціаліст націлений на майбутнє, передбачає зміни, орієнтований на самостійну освіту. Важливою особливістю професійної компетентності є те, що компетентність реалізується в теперішньому але орієнтована на майбутнє.

Приймаючи позицію вчених, ми також схильні не обмежувати перекладацьку компетентність лише знаннями в предметній області, рахуючи такий підхід дуже вузьким і одностороннім. Позиція що склалася буде врахована нами при виокремленні складників професійної компетентності майбутнього перекладача.

У процесі створення професійної перекладацької компетенції у людини формуються якості, які характеризуються поняттям феномена «мовної особистості». Якості «мовної особистості» проявляються в основних аспектах комунікації: мовному, текстоутворюючому, комунікативному, професійно-технічному та особистісному.

Мовна (вербальна) компетенція учасників комунікації припускає використання мовних засобів, у відповідності з цілями і ситуацією спілкування. Вербальна комунікація фактично представляє процес не тільки передачі інформації, але і її сприйняття, тобто порушення відповідного сенсу у свідомості реципієнта. Процес комунікації передбачає обмін думками за допомогою мови, в зв'язку з чим, від викладача перекладу, тобто від «мовної особистості», потрібно професійне знання мови, як системи знаків, взаємопов'язаними різними формальними і змістовними відносинами. Крім того, професійний перекладач повинен бути компетентний не тільки в мовному, але і в соціокультурному «коді» носія іноземної мови. Майбутній викладач перекладу, здійснюючи комунікативний процес, за рівнем мовної підготовки, за ступенем сформованості тезауруса і за рівнем розвиненості «вторинної» лінгвокогнітивної свідомості, повинен наближатися до носія мови.

Фактично, в «мовній особистості» об'єктивується через лінгвістичний соціум «еталонний» потенціал мовної та когнітивної свідомості носія мови. Згідно дослідженням Караулова Ю.М. формування «мовної особистості» відбувається на вербально-семантичному або вербально-асоціативному рівні, тезаурусному і мотиваційному рівнях. Оскільки різні мови характеризуються наявністю власної вербально-семантичної «мережі», то їх носії, відповідно, розрізняються своїм тезаурусом. Формування тезаурусів «марковане» соціально-детермінованим досвідом особистості, ціннісними орієнтирами, властивими даній соціокультурній спільності. Процес формування «мовної особистості» включає також навчання розпізнаванню «координат і установок» мотиваційного рівня носія мови [4].

Вивчення в психологічному плані досліджуваної проблеми дало змогу з'ясувати, що переклад можна вважати найкращою тренувальною вправою для формування автономних динамічних стереотипів і закріплення нових тимчасових зв'язків, що виникають під час вивчення другої мови. Виконання перекладацьких трансформацій сприяє створенню автономного й подоланню поєднаного механізмів породження мовлення двома мовами. Постійна перекладацька практика забезпечує безпроблемний перехід з однієї мови на іншу, сприяє швидкому автоматизованому відтворенню еквівалентів, що стимулює розвиток швидкого мовлення і зрештою веде до мислення мовою перекладу.

Важливим методом дослідження в психології перекладу слугує порівняльний аналіз перекладу, тобто аналіз форми і змісту тексту перекладу у співвідношенні з формою і змістом оригіналу. Ці тексти являють собою об'єктивні факти, які доступні спостереженню і аналізу. В процесі перекладу

встановлюються певні відносини між двома текстами на різних мовах (текстом оригіналу і текстом перекладу). Порівнюючи такі тексти можна розкрити внутрішній механізм перекладу, виявити еквівалентні одиниці, а також виявити зміни у формі та змісті, що відбуваються при зміні одиниці оригіналу еквівалентною їй одиницею тексту перекладу. При цьому можливо і порівняння двох або декількох перекладів одного і того ж оригіналу. Порівняльний аналіз текстів дає можливість вияснити, як долають типові труднощі перекладу, пов'язані зі специфікою кожної з мов, а також які елементи оригіналу залишаються непереданими в перекладі. В результаті виходить опис «перекладацьких фактів», які дають картину реального процесу.

Зважаючи на наявність розбіжностей в словниковому складі і граматичному ладі двох мов, що беруть участь в процесі перекладу, перекладач стикається з певними труднощами. Наявність у вихідному тексті певних лексичних одиниць чи синтаксичних структур може ускладнювати розуміння сенсу і створювати труднощі при виборі варіанту перекладу, які необхідно долати, застосовуючи різні технічні прийоми і творчу інтуїцію.

Текстоутворююча компетенція майбутніх перекладачів є однією з умов професійної діяльності і передбачає: вміння створювати тексти різного типу відповідно до комунікативного завдання і ситуації спілкування; здатність вибрати перекладацьку стратегію відносно тексту; визначити тип вихідного тексту, тип реципієнта перекладу і мети перекладацького акту; грамотно інтерпретувати зміст повідомлення, враховуючи намір відправника; наблизити лексико-граматичну структуру тексту перекладу до тексту оригіналу; оцінити місце і співвідношення окремих частин тексту; забезпечити цілісність тексту, сприймати текст як «одиницю комунікації». Оскільки переклад повинен відтворювати комунікативний ефект тексту оригіналу, відмінності в культурі можуть викликати потребу в прагматичній адаптації тексту перекладу, з тим, щоб зробити його доступним для представників іншої культури. Під час перекладу здійснюється не тільки перехід від однієї мови до іншої, але й від однієї культури до іншої. Комунікативна компетенція припускає, що перекладач доповнює мовний зміст тексту інформацією, яку він отримує з обстановки спілкування, «фонових знань» (background knowledge) та попереднього досвіду. Адекватний переклад забезпечує розуміння імпліцитного сенсу оригіналу, також як його переносного значення і ситуативного змісту.

Комунікативну компетенцію перекладача складає його здатність до формування грамотних висновків з мовних висловлювань або текстів, з точки зору використання в текстах системних засобів даної мови, «фонових знань» (background knowledge) навколишньої дійсності, ситуаційної обстановки, визначення мети переказу, з урахуванням типу реципієнта, для якого призначений переклад [11]. Викладач перекладу будує свою навчальну діяльність з усвідомленням того, що професійна діяльність перекладача передбачає виконання різноманітних видів діяльності, що забезпечують

багатогранність міжмовної комунікації. Нерідко, перекладачеві доводиться займатися різними видами мовного посередництва і «навколоперекладацької» діяльності: реферування, анотування, складання оглядів, протоколів бесід, підготовкою службової документації і т.п.

В сучасній науці багато мовознавців визнають, що для повного розуміння деяких фактів мови слід вийти за межі лінгвістики в сферу тих психологічних процесів індивіда, за посередництвом яких мовний матеріал організується в людському мозку і в потрібний момент має свою зовнішню реалізацію. Такі психологічні процеси є предметом вивчення психолінгвістики.

У багатьох психолінгвістичних дослідженнях підкреслюється складність та багатогранність процесів сприйняття та розуміння тексту. Науковці вказують на їх тісний взаємозв'язок, ось чому сприйняття і розуміння прийнято розглядати як дві сторони одного явища – сторону процесуальну і сторону результативну.

Під час розуміння тексту перекладач може здійснювати певні допустимі трансформації текстової інформації. Людина передусім намагається виокремити в тексті найбільш значущі елементи інформації та відділити їх від другорядних шляхом переструктурування окремої частини тексту або об'єднання текстових елементів в більш великі за обсягом семантичні утворення, які адекватно відображають зміст окремих частин повідомлення. Крім цього під час читання можливим є синонімічне перефразування, що призводить до реконструкції всієї структури тексту або окремих його частин. У даному разі перекладач, як правило, вводить в текст різноманітні доповнення, які відображають ставлення людини до отриманої інформації, але ці доповнення не повинні бути такими, що повністю або частково викривлятимуть зміст попереднього тексту.

В результаті осмислення тексту студентом, майбутнім перекладачем, утворюється проекція цього тексту. Проекцію тексту складає система уявлень, яка формується у реципієнта у процесі взаємодії зі знаковою продукцією. Реципієнт адекватно інтерпретує текст лише в тому випадку, якщо основну ідею тексту витлумачено адекватно задуму автора, тобто проекції текстів автора і читача максимально наближені одна до одної.

Хоча загальновідомим є той факт, що в інтерпретації одного і того ж тексту різними реципієнтами часто можна простежити за значними розбіжностями. Варіативність сприймання одного і того ж тексту пояснюється, на наш погляд, декількома психологічними причинами. В першу чергу сюди слід віднести прояви мотиваційної, когнітивної та емоційної сфер особистості: ті потреби, мотиви й цілі, які спонукали людину звернутись до певного тексту, а також емоційний настрій в момент сприйняття тексту; ступінь концентрації уваги на інформації, яка сприймається.

В процесі осмислення тексту студент, майбутній перекладач, обов'язково спирається на схеми знань про всесвіт. Ці знання дозволяють йому орієнтуватися в ситуації, яка описується в тексті, додумувати її,

оцінювати вірогідність чи нереальність подій, які описуються. Ось чому ми рахуємо за необхідне окремо виділити психофізіологічні особливості індивіда, сприймаючого текст, зауважити на його стать і вік. Так, в межах нейрофізіологічних уявлень передбачається, що в кожній людині є свій основний канал сприйняття і зберігання інформації, своя так звана «репрезентаційна система». Рахується, що саме через провідний канал до людини надходить основний потік інформації.

Ось чому викладачу перекладу варто враховувати індивідуальні особливості студента, виявляти студентів із схильністю до різних способів засвоєння мови. Під час навчального процесу варто запропонувати їм різні – для кожного типу свої – завдання, а також активно впливати на всі канали сприйняття та переробки інформації. Викладач має розуміти, що можливою є розбіжність між мовною особистістю студента та мовною особистістю викладача. І він повинен вміти згладжувати можливий конфлікт за рахунок гнучкого використання різноманітних тактик навчання.

Що стосується сприйняття і розуміння певних видів текстів, то найбільш адекватно зміст тексту інтерпретується тим індивідом, психологічна структура свідомості якого максимальною мірою наближена до психологічних особливостей особистості автора. Ось чому є важливим для студентів, майбутніх перекладачів, глибоко зрозуміти зміст тексту, аналізувати його. У цьому контексті процес підготовки вчителів перекладу спрямовується на формування у студентів умінь реалізовувати технології, поєднуючи класичні й інноваційні підходи до навчання у площині особистісного бачення.

Різнманітні форми перекладацької діяльності і специфіка міжмовної комунікації вимагають розвитку у перекладача своєрідної перекладацької компетенції, яка може бути сформована при грамотно побудованому процесі навчання і в ході практичної діяльності.

Переклад – це складний вид розумової діяльності, що вимагає спеціальних знань, навичок і вмінь. Багатогранний характер перекладацької діяльності робить завдання підготовки кваліфікованих фахівців досить складною. У здійсненні цього завдання, особлива роль належить викладачеві перекладу, який сам повинен бути грамотним фахівцем в даній області, і особистість якого є вирішальним чинником для досягнення поставленої мети навчання. Зважаючи на це, професійній підготовці викладачів перекладу слід приділяти першочергове значення.

Професійна компетенція викладача перекладу повинна відповідати цілому ряду вимог. Викладати дисципліну повинна людина, що має власний перекладацький досвід, що володіє відповідною професійною компетенцією, що є знайомою з характером перекладацької діяльності, можливостями, труднощами та умовами роботи перекладача. Викладач перекладу повинен володіти всіма аспектами перекладацької компетенції. Відповідно, його володіння іноземною мовою має бути істотно вище, ніж у тих, кого він навчає.

Під час проведення занять викладач звертає увагу студентів на нюанси семантики, понятійно-термінологічні та конотативні аспекти мовних одиниць, соціально-культурну інфраструктуру мови, пояснює своєрідність системної організації та функціонування мови, розкриває особливості бачення «мовної картини світу» роз'яснює принципи підходу до перекладу як до акту міжкультурної комунікації.

Викладач перекладу повинен бачити і вміти виправляти мовні та мовленнєві помилки, розрізняти смислові та стилістичні нюанси, вміти будувати синонімічні ряди, знати особливості побудови текстів різних типів, стилів і т.п. Аналізуючи зміст тексту оригіналу, обговорюючи стилістичні особливості та смислові тонкощі, доречність вживання мовних засобів у певних ситуаціях спілкування, викладач використовує методи і термінологію лексикології, семасіології, граматики та інших складових лінгвістичних дисциплін.

Відповідно, викладач повинен бути готовий дати роз'яснення, нагадати значення використовуваних їм термінів. По суті, викладач перекладу є ще й кваліфікованим мовознавцем. Викладання перекладу завжди передбачає широку загальноосвітню ерудицію в області країнознавства, історії, літератури. Як і перекладач, викладач перекладу повинен поповнювати свої знання в спеціальних областях, для забезпечення розуміння і перекладу текстів з медицини, економіки, права, сільського господарства, промисловості, освіти, науки і т.д. З метою вирішення перекладацьких завдань, характерних для перекладу текстів в конкретних областях, важливо передати студентам свій досвід набутих знань шляхом використання довідкового матеріалу, енциклопедій, консультацій фахівців і т.д.

Суттєву роль у викладанні перекладацької дисципліни відіграє особистість викладача і його здатність знайти взаєморозуміння зі студентами. Викладачеві необхідно дотримуватися одного з найважливіших принципів навчання перекладу – дотримуватися доказовість навчання. Для успішної підготовки майбутніх перекладачів треба навчити їх мислити «по-перекладацький», приймати рішення, відповідні досвідченому професіоналу[8]. Викладачеві важливо організувати роботу таким чином, щоб студенти розуміли доцільність рекомендацій та критичних зауважень з приводу варіантів перекладу. Необхідно показати студенту, в чому помилковість його варіантів, вказати на відхилення тексту перекладу від оригіналу, виявити причину невірного рішення, оцінити серйозність похибок, і підвести студента до найбільш близькому варіанту тексту перекладу.

Треба відзначити, що головна відмінність викладача від перекладача-практика полягає в тому, що він повинен не тільки професійно перекладати, але і вміти пояснити загальні принципи, методи і прийоми перекладу, сформулювати і пояснити характер перекладацьких проблем, показати можливі варіанти їх вирішення.

У викладацькій діяльності важливо дотримуватися ще одного принципу – узагальнюючого характеру у процесі навчання перекладу. Належна

підготовка викладача до конкретного заняття має істотне значення у підвищенні ефективності навчання перекладу. Основний зміст заняття включає в себе певні завдання. Важливо, щоб студенти усвідомлювали, яку мету переслідує конкретне завдання і запропонована форма роботи.

Висновки. Переклад навчальних текстів не є самоціллю, а засобом розвитку у студентів перекладацьких умінь і викладачеві треба докласти зусиль, щоб допомогти їм оволодіти загальними принципами і методами перекладу. Результативність заняття визначається не обсягом перекладеного матеріалу, а кількістю типових перекладацьких завдань, вирішення яких були відпрацьовані зі студентами.

Отже, можна зробити висновок, що попередня аналітична робота з навчальними текстами з виявлення в них типових перекладацьких проблем, вимагає від викладача володіння навичками перекладацького дослідження. Можна припустити, що більш значним досвідом володіють викладачі перекладу, що займаються практичною та дослідницькою діяльністю в різних галузях перекладознавства: критика перекладу, лінгвістичні труднощі перекладу, термінології і т.д. Важливо, щоб викладач був в курсі публікацій і наукових повідомлень з актуальних питань перекладознавства.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть спрямовані на більш глибоке вивчення проблеми підготовки викладачів перекладу в мовному вузі, пошук ефективних шляхів розв'язання останніх та розробки відповідних програм, спрямованих на підвищення перекладацької компетентності студентів.

Література:

1. Болотов В.А. Сериков В.В. Компетентносная модель: от идеи к образовательной программе./ В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8-14.
2. Горшкова О.О. Модель образовательного процесса, ориентированая на формирование готовности будущих инженеров к исследовательской деятельности. / О.О.Горшкова // Высшее образование сегодня. – 2012. – №1. – С.66-68.
3. Долинська Л.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів. / Л.В. Долинська, В.П. Черевко// К.: Логос, 2001. – 100 с.
4. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. / Ю.Н.Караулов. – М.: ЛКИ, УРСС Эдиториал, 2010. – 264 с.
5. Ключев Ф.Н. Учащаяся молодежь и педагоги учреждений начального профессионального образования Челябинской области: результаты соц.исследования (2009-2010 гг.) / Ф.Н.Ключев, М.А.Гуревич // – Челябинск, 2011. – 83 с.
6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб для ин-тов и фак иностр языков./ В.Н.Комисаров. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.

7. Максименко С.Д., Заброцький М.М. Технологія спілкування: Комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування./СД.Максименко, М.М.Заброцький // – К. : Главник, 2005. – 112 с.
8. Новиков А.М. Профессиональное образование России (перспективы развития) /А.М.Новиков// М.: ИЦПНПОРАО, 1997. – 254 с.
9. Пов'якель Н.І. Професіогенез саморегуляції мислення практичного психолога: Монографія. / Н.І. Пов'якель// К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. – 29 с.
- 10.РаянгуВ.А. Экономические проблемы определения перспектив подготовки кадров. / В.А.Раянгу// АН ЭСС.Ин-т экономики. – М. : Наука, 1987. – 102 с. – (Пробл.совет.экономики).
- 11.Gudykunst W.B. Communication with strangers: an approach to intercultural communication. / W.B. Gudykunst, Y.Y.Kim. – N. Y.: McGraw-Hill, 1997. – 442 с.

О. Л. Лапиніна
м. Рівне

ТИПИ КЛАСИФІКАЦІЙ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

В основі лінгвокультури окрім універсальних рис знаходяться національно-специфічні особливості, обумовлені відмінністю соціальних культур, які відображають особливості менталітету і системи цінностей різних національних спільнот [1, с. 213]. Унікальність образів, асоціацій, реалій лише певної лінгвокультури, специфічної лексики, існування фразеологічних одиниць (ФО), які не мають жодних близьких відповідників у інших мовах, свідчить про національно-культурну своєрідність фразеологічного фонду будь-якої мови.

ФО з яскраво вираженою національно-культурною семантикою є невід'ємною частиною і одним із засобів формування мовної картини світу для певного етносу – носія мови. Мовна картина світу формується засобами природної мови як певного типу семіотичних систем; це сукупність уявлень народу про дійсність на певному етапі розвитку народу, зафіксованих у мовних одиницях [1, с. 215].

Національна кухня і гастрономія постійно еволюціонують відповідно до розвитку сільського господарства і ринку, що знаходить своє відображення в лексиці і фразеології мови, які відображають певним чином особливості національного менталітету і зміни, що відбуваються в ньому. Колективна пам'ять і національна фразеологія вбирають в себе та зберігають соціокультурні поняття та асоціації, які пов'язані з назвами продуктів і блюд національної кухні, що формувалися впродовж століть. Життєвий устрій будь-якої нації відбивається в її кухні. Природні, соціальні та економічні умови життя кожної нації також впливають на те, чим харчуються люди.

ЗМІСТ

<i>Антюхова Н. І.</i>	
<i>Аналіз творчості та креативності в сучасних наукових теоріях та концепціях</i>	5
<i>Байло Ю. В.</i>	
<i>Конверсія як спосіб утворення термінів в англійській термінології військової справи</i>	13
<i>Бігунов Д. О.</i>	
<i>Interpersonal communication: defining filters</i>	16
<i>Бігунова С. А., Зубілевич М. І.</i>	
<i>Three main approaches to language teacher supervision</i>	18
<i>Богачик М. С.</i>	
<i>Комп'ютерна термінологія в сучасній англійській мові</i>	21
<i>Бойко Н. Г.</i>	
<i>Формування позитивної мотивації учнів на уроках іноземної мови за сучасних умов</i>	25
<i>Верьовкіна О. Є., Ярута Н. П.</i>	
<i>Фразеологічні одиниці на позначення інтелекту в англійській мові</i>	30
<i>Долга Т. О., Івашкевич Е. Е.</i>	
<i>The Problem of Types of Translation in Contemporary English</i>	34
<i>Івашкевич Е. З.</i>	
<i>Місце сенситивності та соціальної уяви в біфуркаційному просторі становлення соціального інтелекту педагога</i>	47
<i>Калініченко М. М.</i>	
<i>Американська популярна робітничка література першої половини XIX сторіччя: здобутки і перспективи</i>	54
<i>Ковалюк В. В.</i>	
<i>Про аспекти вирішення проблем викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах</i>	57
<i>Кочубей О. С.</i>	
<i>Перекладацька компетентність як головний фактор у навчанні перекладу студентів-філологів як майбутніх перекладачів</i>	60
<i>Латиніна О. Л.</i>	
<i>Типи класифікацій фразеологічних одиниць німецької мови з гастрономічним компонентом</i>	69
<i>Мазурок О. М.</i>	
<i>Особистісний компонент як основа формування полікультурної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов</i>	71
<i>Михальчук Н. О., Чала Ю. М.</i>	
<i>Особливості вживання французьких запозичень у фразеологічних сполученнях англійської мови</i>	76

<i>Моїсеєва О. С.</i>	
Професійна культура як важливий чинник становлення майбутнього педагога	86
<i>Мороз Л. В., Пашко І. О.</i>	
Жанрова сутність класичної новелістичної моделі у творах Б. Річа.....	92
<i>Набочук О. Ю.</i>	
Рецепція проблеми функцій та субструктур екологічної свідомості особистості.....	97
<i>Новотарська С. Ф.</i>	
Learning a Language in the 21st Century	103
<i>Олесюк Л. В.</i>	
Фразеологічні інновації у сучасній англійській мові.....	107
<i>Павловська Л. О.</i>	
Прагмасемантичні особливості вербальних формул побажань як мовленнєвих актів.....	114
<i>Поліщук О. С.</i>	
Мотивационный аспект концепта «ГЛУПОСТЬ» (на матеріалі англійського сленга).....	116
<i>Сербіна Т. Г.</i>	
Приемы языковой игры в художественном тексте.....	121
<i>Яцюрин А. О.</i>	
Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту: актуальність проблеми та психолінгвістичні шляхи її розв'язання.....	129

Наукове видання

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНСЬКОГО ТА РОМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

*Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
17-18 квітня 2014 року, Рівне*

Головний редактор: Михальчук Н. О.
Заступник головного редактора: Бігунова С. А.
Технічний редактор: Бігунов Д. О.
Комп'ютерна верстка: Метельський А. М.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова 31 каб. 121

Рівненський державний гуманітарний університет.